

AUTORKA: NINA RAPO

TEMAT: DYFUZJA: TEORIA MIGRACJI CZŁOWIEKA

PRZEDMIOT: BIOLOGIA

ODWOŁANIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ/OGÓLNE CELE:

POSŁUGIWANIE SIĘ INFORMACJAMI POCHODZĄCYMI Z ANALIZY MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH. UCZEŃ/UCZENNICA:

IV

1. Wykorzystuje różnorodne źródła i metody pozyskiwania informacji;
2. Odczytuje, analizuje, interpretuje i przetwarza informacje tekstowe, graficzne, liczbowe;
5. Objaśnia i komentuje informacje, posługując się terminologią biologiczną;
6. Odnosi się krytycznie do informacji pozyskanych z różnych źródeł, w tym internetowych.

ROZUMOWANIE I ZASTOSOWANIE NABYTEJ WIEDZY DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW BIOLOGICZNYCH. UCZEŃ /UCZENNICA:

V

1. Interpretuje informacje i wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe między procesami i zjawiskami, formułuje wnioski;
2. Przedstawia opinie i argumenty związane z omawianymi zagadnieniami biologicznymi.

CZAS:

45 minut

GRUPA WIEKOWA/KLASA:

Liceum

CEL LEKCJI. PO TEJ LEKCJI UCZNIOWIE I UCZENNICE DOWIEDZĄ SIĘ:

- Co to jest dyfuzja jako proces biologiczny;
- Co to jest migracja i czym jest azyl;
- Jakie są różnice między migrantem ekonomicznym a uchodźcą;
- Jakie czynniki powodują migracje;
- Jakie dokumenty i akty prawne regulują prawa migrantów i migrantek.

OCENIANIE KSZTAŁTUJĄCE – PO TEJ LEKCJI UCZNIOWIE I UCZENNICE WYJAŚNIĄ:

- Czym jest dyfuzja prosta i jak powiązana jest ona z migracją;
- Dlaczego ludzie migrują;
- Jakie są różnice między migrantem ekonomicznym a uchodźcą;
- Kto ma prawo ubiegania się o azyl;
- Jakie są najważniejsze czynniki sprzyjające migracji.

METODY, FORMY, ŚRODKI DYDAKTYCZNE WYKORZYSTYWANE PODCZAS ZAJĘĆ:

- Praca w grupach;
- Tablica;
- Duży arkusz papieru (x3);
- Pisaki, kredki, flamastry.

ZAŁĄCZNIKI:

- Załącznik nr 1: Zadania dla grup;
- Załącznik nr 2: Pokaz procesu dyfuzji.

ŹRÓDŁA:

- E. Lee, 1966. *A Theory of Migration*. *Demography*, s. 47-57 [dostęp: sierpień 2019];
- *World Migration Report (2018)*, <https://www.iom.int/wmr/world-migration-report-2018> [dostęp: 11.10.2019];
- S. Djelti, 2017. *The Evolution of the Human Migration Determinants*, https://www.researchgate.net/publication/320427737_The_Evolution_of_the_Human_Migration_Determinants_1_Draft_paper [dostęp: 11.10.2019];
- <http://tablicaprzyrodnika.blogspot.com/2017/10/wymiana-i-transport-substancji-w.html> (Załącznik nr 2) [dostęp: 11.10.2019];
- <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/migracje;3941121.html> [dostęp: 11.10.2019];
- Konwencja Genewska (1951);
- https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics [dostęp: 11.10.2019];
- Human Population Through Time, https://www.youtube.com/watch?v=PUwmA3Q0_OE [dostęp: 11.10.2019].

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

OPIS PRZEBIEGU ZAJĘĆ

UWAGI METODYCZNE

UWAGI TEMATYCZNE

WPROWADZENIE

Na początku lekcji poproś uczniów i uczennice, aby opisali proces dyfuzji.

To jest moment na powtórzenie wiedzy na temat dyfuzji – jaki to jest proces, dlaczego on zachodzi, co jest potrzebne, by doszło do dyfuzji.

„Dyfuzja prosta jest procesem, który polega na transporcie cząsteczek mającym na celu wyrównanie stężeń” (Tablica przyrodnika).

Wyjaśnij uczniom i uczennicom, że procesem dyfuzji możemy wyjaśnić proces migracji ludzi. Wyjaśnij, że teorie migracji są zasadniczo osadzone w geografii, socjologii lub ekonomii, ale że mogą być również definiowane przez procesy biologiczne (co uczniowie i uczennice zobaczą na dzisiejszej lekcji).

 7 minut

Te zajęcia będą najbardziej efektywne, jeśli będą odbywać się w formie repetycji.

Ważne jest, aby już na wstępie uczniowie i uczennice wiedzieli, czym jest dyfuzja.

Pokazać na tablicy proces dyfuzji ([Załącznik nr 2: Pokaz procesu dyfuzji](#)).

ROZWINIĘCIE

Podziel uczniów i uczennice na trzy grupy i rozdaj dołączony do nich [załącznik nr 1](#) oraz duży papier. Poproś uczniów i uczennice, aby przeczytali tekst z kartek, które otrzymali. Każda grupa ma za zadanie przedstawić klasie definicje i informacje, które otrzymała w formie plakatu.

Po zaprezentowaniu plakatów wyjaśnij uczniom i uczennicom powiązanie procesu dyfuzji i migracji ludzi.

 20 minut

Można zrobić eksperyment: dodamy kroplę koloru spożywczego do szklanki wody.

Zjawisko migracji wynika z różnych uwarunkowań: geograficznych (np. dostęp do wody pitnej), demograficznych (np. zwiększająca się liczba osób na świecie), politycznych (np. wojna) i gospodarczych (np. bezrobocie). Migracja ma wpływ zarówno na te kraje, z których ludzie się przeprowadzają, jak i na te kraje, które wybierają na nowe miejsca do życia.

Analogię dyfuzji jako zjawiska biologicznego można wykorzystać do zilustrowania procesu migracji. Jeśli dodamy kroplę koloru spożywczego do szklanki wody, kolor rozproszy się w całej szklance. To samo dzieje się z ludźmi, gdy docierają do miejsca, które oferuje im lepsze możliwości życia (Djelti, 2017).

 5 minut

Definicje uczniowie i uczennice zapisują na swoich kartkach.

PODSUMOWANIE

Zajęcia kończymy powtarzaniem przedstawionych koncepcji związanych z migracjami. Rozwijając dyskusję z uczniami i uczennicami, warto zadać pytania:

- Czy przedstawiony temat był dla Ciebie zaskakujący?;
- Gdzie możemy znaleźć więcej informacji na temat migracji ludzi?

Gotowe plakaty można powiesić na ścianie w klasie albo w szkole.

 13 minut

ZACHĘCENIE DO REFLEKSJI

Dodatkowo można pokazać uczniom i uczennicom film na temat migracji:
https://www.youtube.com/watch?v=PUwmA3Q0_OE [dostęp: 11.10.2019].

NOTATKI

ZADANIA DLA GRUP

GRUPA 1

MIGRACJE

- Migracje jako „masowe przemieszczanie się ludności, zwykle w poszukiwaniu lepszych warunków życia” (Słownik PWN);
 - Migracje to zjawisko przemieszczania się ludzi; na proces migracji składać się mogą różne przyczyny. Migracje mogą być stałe i czasowe, mogą dotyczyć różnych terytoriów (odbywać się zarówno między regionem i miastami jednego kraju, jak i w obrębie kontynentu czy świata). Ludzie migrują, bo chcą zwiedzać świat – wtedy takie zjawisko nazywamy turystyką. Jeśli ludzie migrują z powodu ubóstwa, gorszych warunków życia, to jest migracja ekonomiczna, czasem nazywana migracją zarobkową. Jeśli zaś ludzie migrują, ponieważ uciekają przed wojną lub prześladowaniami, mamy do czynienia z uchodźstwem;
 - Migracja na dane terytorium to imigracja, a migracja z danego terytorium to emigracja (Encyklopedia PWN).
-

UCHODŹCA

- Migrant to cudzoziemiec nieprzebywający w kraju, którego jest obywatelem. Ze względu na uzasadnioną obawę przed prześladowaniem z powodu rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub opcji politycznej, nie może lub nie chce być chroniony przez jego kraj. Uchodźca jest także bezpaństwowcem, który znajduje się poza krajem stałego pobytu i który z powodu strachu o własne życie nie jest w stanie lub nie chce wrócić do tego kraju. Jest to nazwa powszechna dla wszystkich osób, które korzystają z pewnego rodzaju ochrony (Konwencja Genewska, 1951).
-

AZYL

- Azyl to rodzaj schronienia dla osoby, która opuściła swój kraj z powodu uzasadnionego strachu przed prześladowaniami lub z powodu zagrożenia jego podstawowych praw człowieka. O azyl ubiegają się tylko te osoby, które starają się o nadanie statusu uchodźcy. Migranci ekonomiczni nie ubiegają się o taki status. Uchodźca, któremu jakieś państwo udzieliło azylu na podstawie przepisów (np. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) nazywa się azylantem.
-

GRANICE

- Istnieją granice geograficzne i polityczne. Granice są ustanawiane w drodze porozumień między podmiotami politycznymi lub społecznymi, które kontrolują określone obszary. Delimitacja oznacza ustalenie przebiegu granicy państwowej. Zazwyczaj podstawą jej przeprowadzenia jest odpowiednia umowa międzynarodowa;
 - Wymogi wjazdowe i przyjazdowe do państw i terytoriów obcych – aby znaleźć się na terytorium danego kraju potrzebujemy różnych dokumentów, np. paszportu czy wizy, a także minimalnej kwoty pieniędzy na każdy dzień pobytu. Warto pomyśleć też o rezerwacji biletu na podróż powrotną, rezerwacji zakwaterowania, świadectwie szczepień ochronnych, ubezpieczeniu zdrowotnym;
 - Obywatele polscy mogą posługiwać się dowodem osobistym w podróży do innych państw strefy Schengen (państwa UE), a także pozostających poza strefą Schengen (Albania, Andora, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Gruzja, Macedonia Północna, Mołdawia, Monako, San Marino, Serbia i Watykan).
-

ROZPORZĄDZENIE DUBLINOWE

- rozporządzenie dublinowe to rozporządzenie Rady UE określające kompetencje państwa członkowskiego UE w zakresie procedury azylowej w takim państwie. Osoba ubiegająca się o azyl w jednym państwie członkowskim nie może zrobić tego samego w innym państwie członkowskim. Cały proces jest wspierany przez unijną bazę danych odcisków palców osób ubiegających się o azyl. Kiedy ktoś składa wniosek o azyl, bez względu na to, gdzie przebywa w UE, jego odciski są wprowadzane do centralnego systemu EURODAC, który wyjaśnia, w jakim kraju osoba po raz pierwszy złożyła wniosek o azyl.
-

PRAWO DO AZYLU

- Prawo do ubiegania się o azyl terytorialny gwarantują akty międzynarodowe. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 1948. (art. 14) stanowi, że „każdy człowiek ma prawo ubiegać się o azyl i korzystać z niego w innym kraju w razie prześladowania”. Konstytucja RP w art. 56 stanowi, że „1. Cudzoziemcy mogą korzystać z prawa azylu w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w ustawie. 2. Cudzoziemcowi, który w Rzeczypospolitej Polskiej poszukuje ochrony przed prześladowaniem, może być przyznany status uchodźcy zgodnie z wiążącymi Rzeczpospolitą Polską umowami międzynarodowymi”.
-

CZYNNIKI POWODUJĄCE MIGRACJE I DANE STATYSTYCZNE

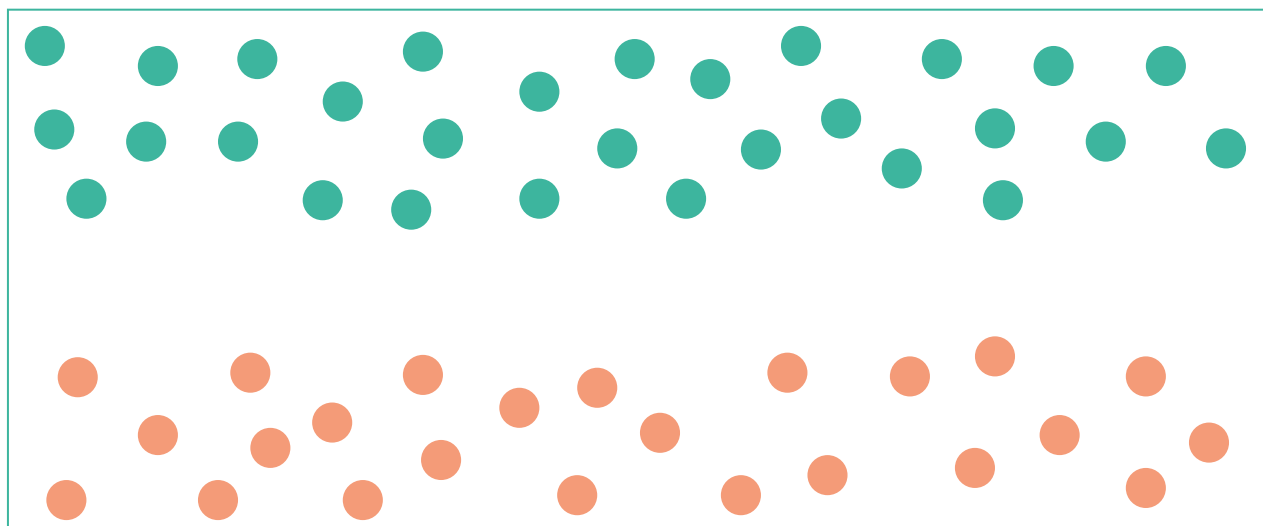
- Czynniki powodujące migracje (Lee, 1966) dzielą się na czynniki wypychające i przyciągające. Czynniki wypychające to elementy niekorzystne w obszarze, w którym się mieszka, a czynniki przyciągające to elementy, które zachęcają do pojawienia się w innym obszarze;
 - Czynniki wypychające: mało miejsc pracy, małe możliwości, nieodpowiednie warunki do życia, głód lub susza, strach polityczny lub prześladowania, niewolnictwo lub praca przymusowa, słaba opieka medyczna, groźby śmierci, pragnienie większej wolności politycznej lub religijnej, dyskryminacja, wojna i inne;
 - Czynniki przyciągające: oferty pracy, lepsze warunki życia, poczucie większej wolności politycznej lub religijnej, przyjemność, edukacja, lepsza opieka medyczna, klimat, bezpieczeństwo i inne;
 - Przyczyny migracji na obszar UE: dobra sytuacja ekonomiczna, bezpieczeństwo, prawna ochrona, dobra edukacja;
 - W dniu 1 stycznia 2018 r. w UE mieszkało 22,3 mln obywateli państw nienależących do Unii Europejskiej;
 - Największa liczba cudzoziemców w dniu 1 stycznia 2018 r. mieszkała w Niemczech (9,7 mln osób), Wielkiej Brytanii (6,3 mln), Włoszech (5,1 mln), Francji (4,7 mln) i Hiszpanii (4,6 mln);
 - W Belgii, Irlandii, Cyprze, Luksemburgu, Malcie, Holandii, Austrii, Rumunii, Słowacji i Wielkiej Brytanii większość zamieszkałych cudzoziemców pochodziła z innego państwa UE;
 - W Luksemburgu 48% ogółu ludności stanowią cudzoziemcy;
 - 10 % populacji na Cyprze, w Austrii, Estonii, na Malcie, na Łotwie, w Belgii, w Irlandii i w Niemczech to cudzoziemcy;
 - Kraje, w których mieszka mniej niż 1 % cudzoziemców, to Polska, Rumunia (0,6 %) oraz Litwa (0,9 %);
 - Obywatele Rumunii, Polski, Włoch, Portugalii i Wielkiej Brytanii stanowią pięć największych grup obywateli UE mieszkających w innych państwach członkowskich Unii w 2018 r.;
 - Kraje, które są najchętniej wybierane wśród migrantów: Niemcy, Turcja, Szwecja, Francja, Irlandia, Wielka Brytania (Polska na 17 miejscu).
-

POKAZ PROCESU DYFUZJI

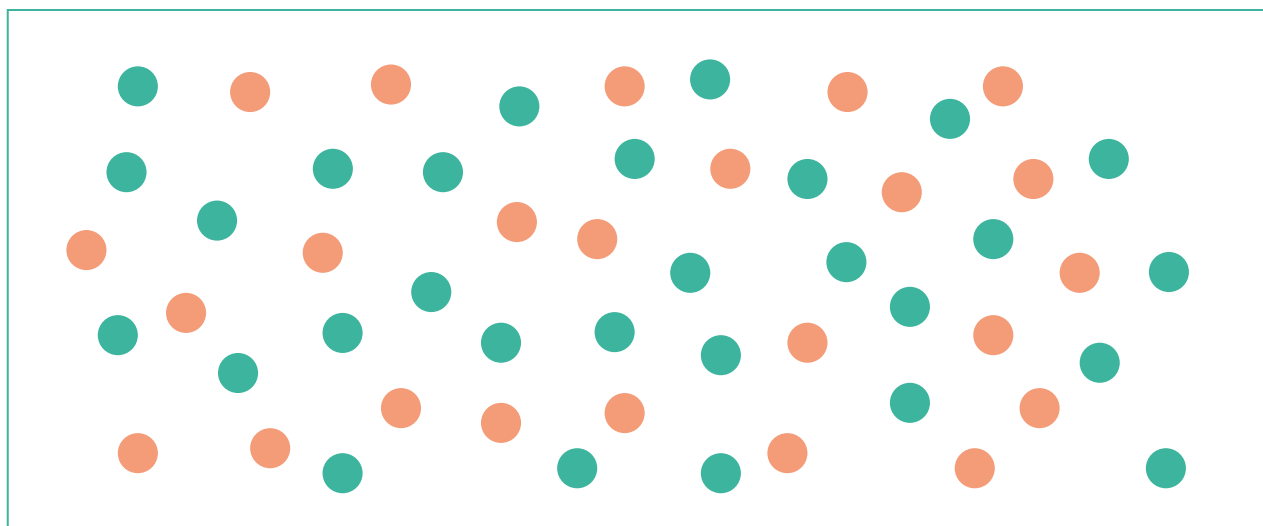
<http://tablicaprzyrodnika.blogspot.com/2017/10/wymiana-i-transport-substancji-w.html>

[dostęp: 11.10.2019]

PRZED PROCESEM DYFUZJI

PO PROCESIE DYFUZJI

Redakcja merytoryczna:

Sylwia Antonowicz, Joanna Gus

Redakcja językowa:

Tomasz Dalasiński, Aleksandra Szwagrzyk-Dalasińska

Projekt graficzny i skład:

Dorota Kraft

Wydawca:

Fundacja Emic, ul. Podgórna 50/2

87-100 Toruń,

www.emic.com.pl

FUNDACJA
EMIC

WOJEWODA
KUJAWSKO-POMORSKI

MASZ PRAWO
WIEDZIEĆ!

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ AZYLU,
MIGRACJI I INTEGRACJI

PROJEKT "MASZ PRAWO WIEDZIEĆ" WSPÓLFINANSOWANY
Z PROGRAMU KRAJOWEGO FUNDUSZU AZYLU, MIGRACJI I INTEGRACJI

Scenariusz powstał w ramach projektu "Wielokulturowa Grupa 2.0" współfinansowanego z dotacji Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz projektu "Masz Prawo Wiedzieć" współfinansowanego z dotacji Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji.
